

MEMORIAL
General Marii Wittek

Roj-02

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurza 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

603 Warszawa

Sz. Sz
Nafy Sabotaz "Hauer"
BIP "Zegota"
Rada Pomocy Żydów

1
LUROMSKA Halszka
ps. Halszka"

nazwisko okup. Janina Żurowska

21699/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 2699/486
.....
IURONSKA Halszka
.....
ps. "Halszka"
.....

I/1. Relacja v k 2, 5. 1-2

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne —

VI. Fotografie *brak*

Ih Relacja

- Relacja wlasna [b.d.], mps, kopia, k. 2, s. 1-2
Przekazana do fundacji J. Januszczak, 2003.

przekazała Joanna Janiszewska 19.03. 2/1/1

Halszka Żuromska - ps. "Halszka" - Związek Harcerstwa Polskiego

Od listopada 1943r do końca wojny byłam zdelegalizowana i otrzymałam dokumenty na nazwisko: Janina Żurowska.

Ur.10.10.1922r. w Warszawie.

Rodzice: Aniela z Kobyłańskich i Jerzy Żuromski. Ojciec - mjr 1-go Pułku Szwoleżerów Józefa Piłsudskiego, uczestnik wojny 1919 - 1920r., ranny, odznaczony Krzyżem Virtuti Militari i Krzyżem Walecznych, uczestnik działań wrześniowych 1939r., niewola niemiecka, powrót do Kraju i emerytura, zmarł w 1953r. Matka - uczestnik działań konspiracyjnych niepodległościowych w Kijowie przed I-ą wojną światową, w latach międzywojennych aktywny członek Rodziny Wojskowej, podczas II-ej wojny światowej również czynna w konspiracji /vide życiorys Wandy Żuromskiej/, zmarła w 1970r.

Mój obecny adres: ul. 01-603 Warszawa
tel.:

Ukończyłam Gimnazjum i Liceum Humanistyczne im. Zofii Sierpińskiej w Warszawie. Maturę zdawałam w 1940r. na kompletach tajnych organizowanych przez w/w gimnazjum. We wrześniu i październiku 1939r. przebywałam w Radzynie Podlaskim pracując jako pielęgniarka-wolontariuszka w tamtejszym szpitalu powiatowym, w którym na skutek bombardowań i działań wojennych zaistniały poważne braki personelu. W listopadzie 1939r. wróciłam do Warszawy i pozostałam tu do września 1944r. w latach 1940 - 1943 pracowałam zarobkowo jako pomoc domowa, opiekunka dzieci i wreszcie jako robotnica w prywatnej fabryce kostek bulionowych "Alma". Równocześnie uczyłam się na tajnych kompletach, o czym wspomniałam powyżej. Po zdaniu matury włączyłam się w pracę społeczną w latach 1940 - 1941 w Stołecznym Komitecie Samopomocy Społecznej /SKSS/ na terenie dzielnicy Mokotów. W SKSS pracowało dużo młodzieży z przedwojennego Związku Harcerstwa Polskiego /ZHP/ i przez nich zostałam wciągnięta do konspiracji. Początkowo był to Mały Sabotaż - kryptonim "Wawer", ale już od 1941r. wstąpiła także do harcerstwa, prawie równocześnie do starszoharcerskiego Kręgu "Kuźnicy" i do harcerstwa młodszego. W tym ostatnim byłam początkowo zastępową w "49" warszawskiej Żeńskiej Drużynie Harcerskiej /WZDH/, a po ukończeniu kursu drużynowych drużynową "99 Lotniczej" WZDH- były to lata 1942 - 1944 ~~września~~, obie drużyny należały do Hufca Mokotów. Cała moja działalność konspiracyjna związana była z Harcerstwem, bądź przez Harcerstwo uzyskiwałam wszystkie konspiracyjne przydziały.

Od 1942r./po wcześniejszym ukończeniu instruktorskiego kursu sanitarnego/ do wiosny 1943r. byłam kierownikiem Sanitariatu Harcerskiego dzielnicy Mokotów-Czerniaków i instruktorem sanitarnym w tej dzielnicy.

Od wiosny /maj/ 1943r przeszłam do harcerskich patroli sanitarnych podległych Wojskowej Służbie Kobiet /WSK/. Równolegle, bo od początku 1942

do wiosny 1943r. byłam kurierką w harcerskiej komórce "N" /destrukcyjna propaganda wśród Niemców/ rozwożąc prasę "N-ów" do różnych miast t.zw. Generalnej Guberni, głównie do Krakowa i Radomia. Od maja 1943r. przeszłam na etat organizacyjny w Biurze Propagandy i Informacji /BIP/ zostając łączniczką i współpracowniczką Marii Kann w: Komisji Propagandy w dziale "Sztuka" BIP- Okręg Warszawa, w konspiracyjnym wydawnictwie literackim "Załoga", w Radzie Pomocy Żydom "Żegota" i w redakcji lotniczego pisma "WZLOT" /vide życiorys Marii Kann/. Równocześnie w 1944r. byłam łączniczką inż. Stefana Waciórskiego w Wywiadzie Przemysłu Lotniczego II Oddział KGAK Biuro Studiów o kryptonimie "Arka", zajmującego się m.in. rozpracowywaniem niemieckiej broni rakietowej V-1 i V-2. W końcu 1943r. na skutek aresztowań w Kierownictwie Walki Cywilnej, gdzie pracowały moja siostra i matka, musiałyśmy opuścić mieszkanie i przejść na zdelegalizowany tryb życia.

W Powstaniu Warszawskim nie mogłam uczestniczyć, ponieważ wraz z moim patroliem sanitarnym znalazłam się na terenie zajęтым przez oddziały "SS". Miałam przydział do zgrupowania "Gurt", kwatera przy ul. Nowogrodzkiej 46/vis a vis Poczty / - rozkaz o niespodziewanym przemieszczeniu zgrupowania w Al. Jeruzolimskie nie został nam przekazany. Próby wydostania się z silnie obstawionego przez "SS" rejonu nie powiodły się i zostałyśmy, wraz z ludnością cywilną, wyprowadzone z Warszawy 28.08.1944r. Udało się całemu mojemu patrolowi uciec z transportu. Od września 1944r nawiązałam kontakt z oddziałem AK w Piastowie k"W-wy, gdzie zostałam łączniczką do listopada. W listopadzie 1944r wraz z Marią Kann wyjechałam do Krakowa, gdzie rozpoczęłam pracę jako kurierka w Wydziale Oświaty i Kultury Delegatury Rządu. W pracy tej pozostałam do kwietnia 1945r. W okresie maj - wrzesień 1945r. przebywałam na terenie majątku PNZ /Państwowe Nieruchomości Ziemskie/ Mazanów k/Józefowa n/Wisłą, gdzie wspólnie z siostrą prowadziłyśmy naukę ponad 70-ciorga dzieci w wieku 5 do 14 lat. Jesienią wróciłam do Warszawy i rozpoczęłam studia w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego na Wydz. Rolnym na Studium Rybackim. Jednocześnie pracowałam zarobkowo w redakcji tygodnika "Dziś i Jutro" Stowarzyszenia Pax. W 1951r. zrobiłam magisterium i dostałam przydział pracy do Instytutu Rybactwa Śródlądowego, początkowo w Giżycku, a następnie w Olsztynie i wreszcie w Warszawie. W Instytucie pracowałam^m do końca 1989r, t.j. do emerytury, jako pracownik naukowy. W latach 1982 - 1985 uczestniczyłam w pracach wydawniczych i kolportażu wydawnictw podziemnej "Solidarności", a także w pracach charytatywnych przy parafii Dzieciątka Jezus w Warszawie. Od 1990 do 1995r. pracowałam społecznie w Związku Sybiraków, a następnie w Ośrodku KARTA w dziale Indeks Represjonowanych w Warszawie /tu częściowo odpłatnie/. Obecnie już nigdzie nie pracuję.

ZURLOMSKA Holszka

